

DEN NORSKE KIRKE

Eva Vassbø

Bibelsyn og bibellesning

Bibeltime i Riska kirke, 26. januar 2026

Bibelsyn og bibellesning

- Hvordan skal vi forstå Bibelen?
- Er det sant det som står der?
- Hva mener vi med at Bibelen er Guds ord?
- Hvordan forholder vi oss til de vanskelige tekstene?
- Hva forteller Bibelen oss om Gud?
- Hvordan leser vi Bibelen?

Hva er Bibelen?

- Ulik litteratur skrevet ned av ulike forfattere over et tidsrom på mer enn tusen år
- Et bibliotek med religiøs litteratur
- Ikke et enhetlig verk, men likevel en litterær helhet

Det gamle testamentet

- Kjernefortelling: Fireboksverket (1.-4. Mos) og det Deuteronomistiske historieverket (5.Mos-2.Kong)
- Samlefortelling: Historieverket 1-2 Krøn og Esra-Nehemja og novellene Ester og Ruts bok, de poetiske bøkene og de profetiske bøkene

Det nye testamentet

- Kjernefortelling: Jesusfortellingen
- Samlefortelling: Apostlenes gjerninger, Paulusbrevene, de katolske brevene og Johannes åpenbaring

Bibelsyn og bibellesning

- Snakk sammen to eller flere om noe dere har lest i Bibelen som dere synes er fint

Bibelsyn og bibellesning

- Snakk sammen to eller flere om noe dere har lest i Bibelen som dere synes er vanskelig å forstå

Luthersk bibellesning

- Lese deler i lys av helheten
- Lese loven i lys av evangeliet
- Skille mellom sentrum og periferi
- Lese Det gamle testamentet i lys av Det nye testamentet
- Jesu død og oppstandelse er en tolkningsnøkkel

Bokstavtro bibelsyn

- Bibelen er en ordrett og korrekt gjengivelse av historiene som ligger til grunn for bibelfortellingene
- Et ikke-vitenskapelig bibelsyn
- Ikke riktig å sette spørsmålstegn ved noe som står i Bibelen
- Bibelen er ufeilbarlig
- «Det er sant fordi det står i Bibelen»

Inspirert bibelsyn

- Bibelen er blitt til gjennom Den hellige ånds virke, teksten er innblåst av Den hellige ånd
- Hvert ord i Bibelen er ikke nødvendigvis historisk korrekt
- Bibelens tekster kan ha endret seg gjennom overleveringer
- Den hellige ånd har styrt denne overleveringen slik at Bibelen har blitt slik Ånden vil
- Når vi leser Bibelen taler Den hellige ånd til oss slik at vi forstår ordene slik de er ment

Historisk bibelsyn

- Bibelen er skrevet av mennesker
- Tekstene må forstås som tolkede erfaringer, preget av den historiske sammenhengen forfatteren levde under og var preget av
- Vanskelig å skille mellom den opprinnelige historien og forfatternes tolkninger
- Vitenskapelig lese måte i dialog med andre fagtradisjoner som arkeologi, historie og språkvitenskap

Tradisjonsorientert bibelsyn

- Går til kirkehistorien for å se hvordan tekstene er blitt tolket og forstått gjennom tidene
- Tekstens verdi viser seg først og fremst gjennom slitestyrken og troverdigheten den har oppnådd gjennom tidene
- Vi finner den beste tolkningen ved å studere kirkens bruk og tolkninger
- «Det står i Bibelen fordi det er sant»

Ulike bibelsyn

- Bokstavtro
- Inspirert
- Historisk
- Tradisjonsorientert
- Hva tenker du?

Verden bak teksten

- Hva vet vi om tiden og kulturen forfatteren levde i?
- Studiebibel, fotnoter, bibelgrupper, undervisning

Eksempler på tillegslitteratur

- Sagrusten, H.J.: «Rik bibelbruk», «Johannes' openberring. Ein Samtidsvisjon», «Fyrste Mosebok. Ein livsvisjon», «Spor av Jesus»
- Kartveit, M.: «Gud, pest og plage»
- Bailey, K.E.: «Jesus through Middle Eastern Eyes»
- Hauge, E.H. og Saxegaard, K.M.: «Fortell dine barn. Bibelkunnskap for trosopplærere»
- Moxnes H.: «Historien om det nye testamentet»
- Hvalvik, R. og Stordalen, T.: «Den store fortellingen»
- Halldorf, P: «Fuglene synger ikke lenger. Profeten Jeremia i sin egen og vår tid»

Verden i teksten

- Sjanger, litterære virkemidler, språklige nyanser, karakterer
- En velvillig lese måte – hva er det teksten selv inviterer til å finne?

Verden foran teksten

- Hvordan har teksten blitt brukt andre steder i Bibelen og i historien?
- Finner vi igjen bibeltekster i litteratur, film etc?
- Hvordan Leser og forstår vi teksten?
- Er det lov å ta til motmæle mot tekstene?

Ulike tilnærminger til bibeltekstene

- Mening bak teksten
- Mening i teksten
- Mening foran teksten
- Bibelen er en hellig og normativ tekst

Gudsbildet i Bibelen

- Gudsbildet endrer seg gjennom Det gamle testamentet
 - Gud kan være en blant flere (Du skal ikke ha andre guder enn meg)
 - Monoteisme (Det finnes bare én Gud)
 - To overnaturlige aktører, Gud og Satan (Jobs bok og 1.Krøn 21,1)
- Straffer Gud i flere generasjoner hvis noen gjør noe galt?
- Det nye testamentet siterer GT, men dreier innholdet i retning av Jesus
- Gud er den samme i både GT og NT, men framstillingen i de to testamentene er forskjellig

Historie og fortelling

- Historiske tekster, eller tilknytning til historiske hendelser?
- Gud åpenbarer seg i historien
- Fortellingene er ikke harmonisert, alt er ikke logisk eller henger sammen
- Hvordan forstår og tolker vi tekstene?
- Bibellesning som en mosaikk
- Lese Bibelen sammen med andre, lytte til de som jobber grundig med bibeltekstene, spørre når vi lurere på noe

DEN NORSKE KIRKE